بسم الله الرحمن الرحیم

وبینار شماره سه
پیمایش عوامل خطر بیماری های غیرواگیر (استپس)
با حضور مدیران و ناظرین دانشگاهی
مکان برگزاری
بستر اسکان روم
ساعت برگزاری
۸:۰۰ تا ۱۳:۰۰
تاریخ برگزاری
۳۰ ام
شهریور
آموزش ماژول های زیر:
فرآیند های آزمایشگاهی (پذیرش، نمونه گیری، آماده سازی و ارسال نمونه)
کنترل کیفی گام یک و دو
نظارت میدانی و اپلیکیشن نظارت میدانی.
داشبورد و رصد شاخص های عملکردی و مدیریت روزانه عملیات و پسخوراند به دانشگاهها
مدیریت مسائل، پشتیبانی و ارتباطات اجرایی

نهمین دوره پیمایش ملی عوامل خطر بیماری های غیرواگیر در سال ۱۴۰۵

زمان اجرا: آبان و آذر ۱۴۰۵

مرکز تحقیقات بیماری های غیرواگیر، پژوهشگاه علوم غدد و متابولیسم

دانشگاه علوم پزشکی تهران

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
معاونت بهداشت
دفتر مدیریت بیماری های غیرواگیر

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی تهران

موسسه ملی تحقیقات سلامت
جمهوری اسلامی ایران

پژوهشگاه علوم غدد و متابولیسم
دانشگاه علوم پزشکی تهران

ماژول آموزشی شماره هفت

آشنایی با اهداف و شیوه انجام کنترل و پایش کیفیت داده های گام یک و دو

کنترل کیفیت چیست؟

یکی از چالش‌های مهم در اجرای پیمایش‌ها، احتمال بروز خطا در **ثبت و جمع‌آوری داده‌ها، تکمیل پرسشنامه و انجام سنجش‌ها توسط پرسشگر** است. در پیمایش استپس، فرآیند بررسی مجدد پرسشنامه و فرم‌های سنجش‌های جسمانی تکمیل‌شده توسط مدیر شهرستان را کنترل کیفیت گام یک و دو می نامیم.

با وجود **کنترل‌های سیستمی**، ممکن است برخی خطاها توسط سامانه شناسایی نشوند. بنابراین، **بررسی انسانی به صورت روزانه و مستمر در کنار استفاده از چک‌لیست کنترل کیفی، بخش ضروری فرایند کنترل کیفیت است.**

توسط چه کسی و به چه شکلی انجام می‌شود؟

- **مدیر شهرستان** کنترل کیفیت هر پرسشنامه بر اساس دو سؤال زیر ثبت می‌شود:
- **الف) کیفیت پرسشنامه**
- **آیا پرسشنامه تکمیل‌شده توسط تیم پرسشگری از نظر کیفیت مورد تأیید شما است؟**
- در صورت انتخاب گزینه خیر، مدیر شهرستان موظف است مغایرت‌ها، موارد نیازمند اصلاح و توضیحات مربوط به آن را در محل پیش‌بینی‌شده در باکس توضیحات **با جزئیات** ثبت نماید.
- **ب) کیفیت اطلاعات تن‌سنجی**
- **آیا اطلاعات تن‌سنجی ثبت‌شده از نظر کیفیت اندازه‌گیری مورد تأیید شما است؟**
- در صورت انتخاب گزینه خیر، مدیر شهرستان باید موارد مشکل‌دار یا نیازمند پیگیری را در قسمت با کس توضیحات همراه **با جزئیات** ثبت نماید.

چرا کنترل کیفیت لازم است؟ موارد نیازمند بررسی شخصی مدیر شهرستان

پاسخ‌های مشکوک

پاسخ‌های ناسازگار یا غیرمنطقی و اطلاعات ناقص در پرسشنامه و تن‌سنجی.

ناسازگاری سن و تحصیلات

مقادیر غیرمعمول

مقادیر غیرمعمول عددی یا زمان‌های ناممکن.

۲۲ ساعت نشستن در شبانه‌روز

خطاهای ثبت و تن‌سنجی

خطاهای ثبت و ورود اطلاعات گام یک و مغایرت تن‌سنجی گام دو.

قد ۱۸۵ دارد وزن ۳۰ کیلو ثبت شده است

سایر مغایرت‌ها

بررسی سایر مغایرت‌های محتمل در تکمیل پرسشنامه با استفاده از چک لیست طراحی شده

شروع فرآیند انجام کنترل کیفی

شروع فرآیند انجام کنترل کیفی

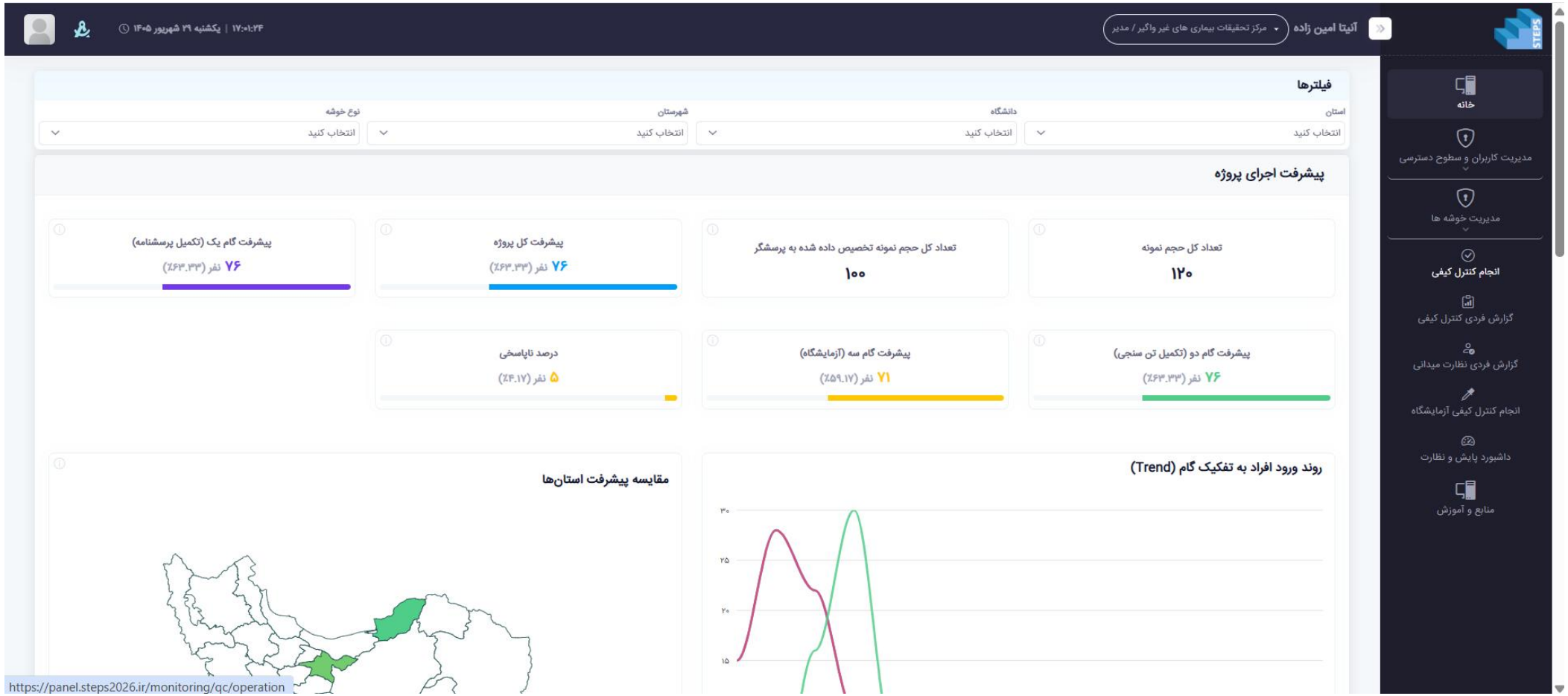

فرایند کنترل کیفی گام یک و دو

ورود به بخش انجام کنترل کیفی

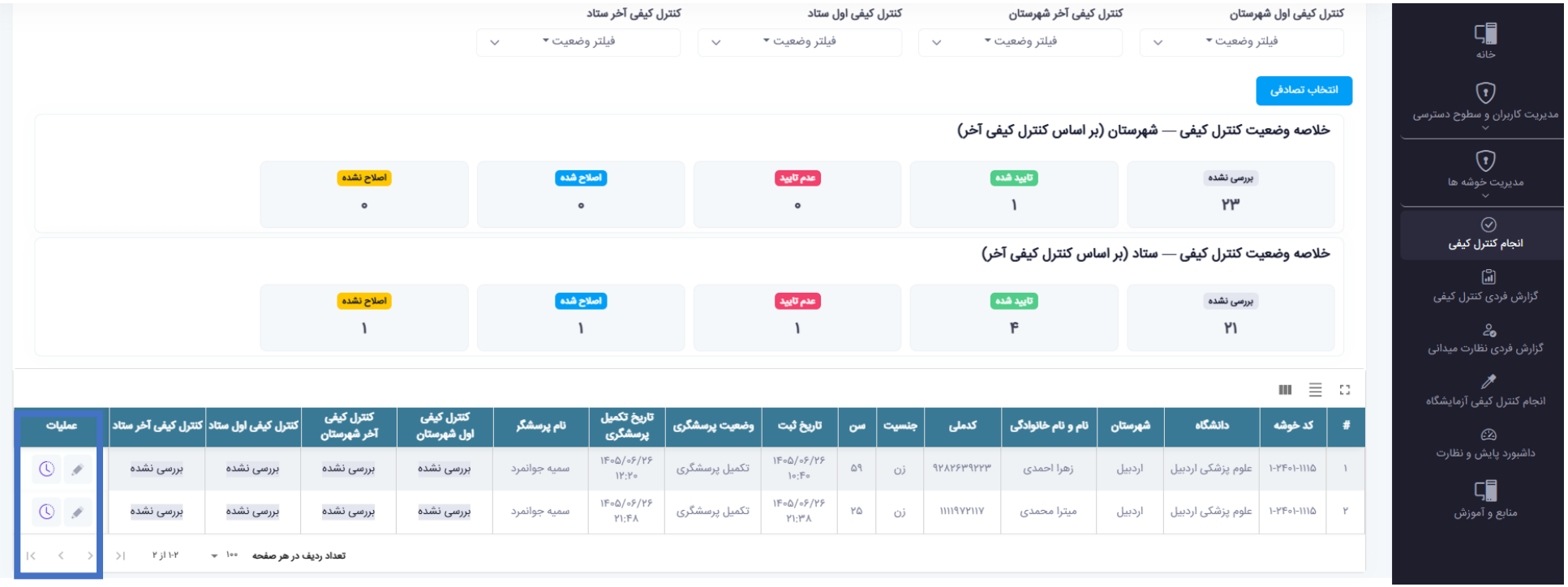

- منوی اصلی سامانه
- پایش وضعیت پرسشنامه‌ها
- شناسایی بررسی‌نشده‌ها

پس از تکمیل و ثبت اطلاعات گام‌های یک و دو توسط تیم پرسشگری، مدیر شهرستان باید فرایند کنترل کیفی را آغاز نماید.

برای شروع، مدیر شهرستان از منوی اصلی سامانه وارد بخش انجام کنترل کیفی می‌شود.

ورود به بخش انجام کنترل کیفی

در این بخش، فهرست پرسشنامه‌های مرتبط با تیم‌های پرسشگری و وضعیت کنترل کیفی آنها در اختیار مدیر شهرستان قرار می‌گیرد. وضعیت هر پرسشنامه در سامانه مشخص است و مدیر شهرستان می‌تواند با انتخاب پرسشگر، فهرست پرسشنامه‌های مربوط به وی را مشاهده و هر پرسشنامه را به‌صورت جداگانه بررسی نماید.

پرسشنامه‌هایی که کنترل کیفی آنها **بررسی نشده** است، باید از طریق وضعیت مربوطه شناسایی و در فرایند کنترل کیفی قرار گیرند. جهت شروع انجام کنترل کیفی بر آیکون مداد مانند در ستون عملیات کلیک می‌شود.

کنترل کیفی گام اول: بررسی کامل پرسشنامه تکمیل شده هر تیم

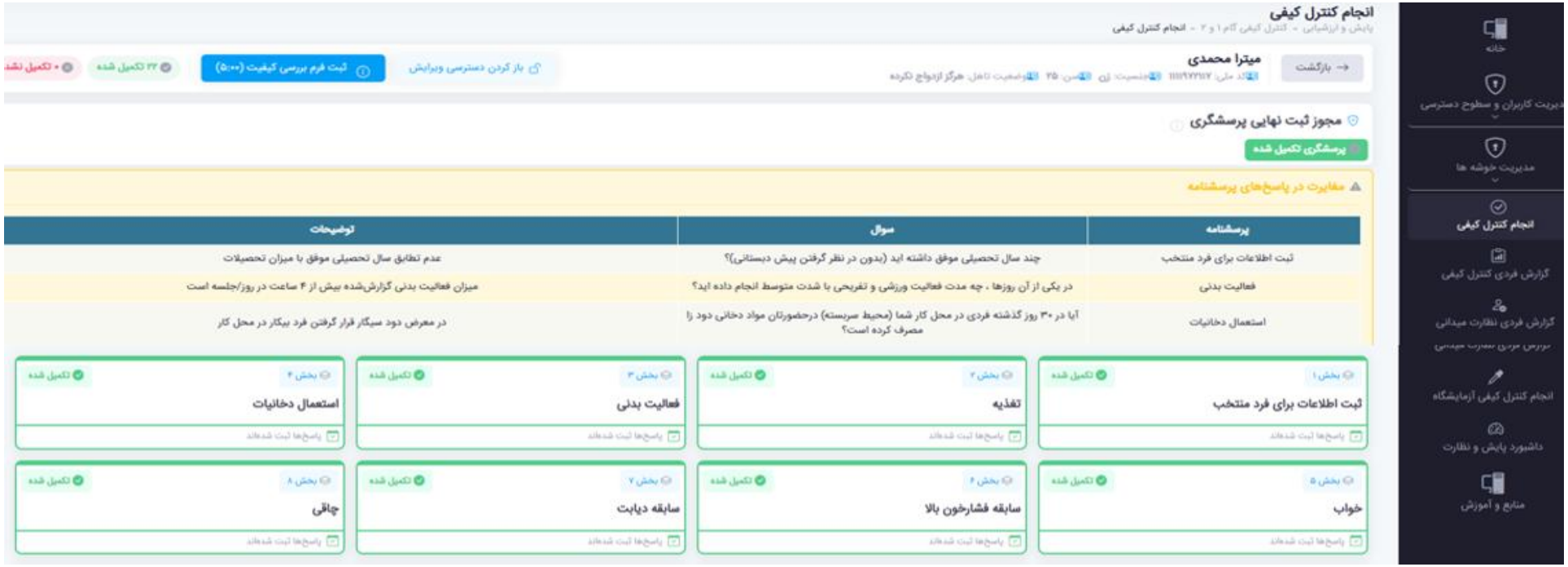

- امکانات صفحه کنترل کیفی
- بررسی کامل ۲۲ پرسشنامه
- پیگیری با تیم پرسشگری

کنترل کیفی گام اول: بررسی کامل پرسشنامه تکمیل شده هر تیم

- در ابتدا مدیر شهرستان باید ۲۲ پرسشنامه تکمیل شده را به‌صورت کامل باز و بررسی نماید.
- سامانه در صورت شناسایی برخی مغایرت‌ها، هشدار مغایرت در پاسخ‌های پرسشنامه را در بالای صفحه نمایش می‌دهد. بااین‌حال، بررسی کنترل کیفی نباید صرفاً به موارد دارای آلارم محدود شود. مدیر شهرستان موظف است محتوای پرسشنامه را نیز به صورت کیفی بررسی کند؛ زیرا ممکن است برخی خطاهای محتوایی، منطقی یا ثبتی توسط سامانه شناسایی نشوند.
- در صورت مشاهده مورد مشکوک، لازم است موضوع با تیم پرسشگری پیگیری شود تا مشخص شود مغایرت ناشی از نحوه اجرای پرسش، ثبت اشتباه اطلاعات یا عامل دیگری بوده است.
- علاوه‌بر این، برای انجام یکسان و نظام‌مند این بررسی، **چک‌لیست مغایرت‌های محتمل در تکمیل پرسشنامه** در اختیار مدیر شهرستان قرار دارد و موارد مندرج در آن باید بررسی شوند

کنترل کیفی گام دوم: بررسی تن‌سنجی

۱

اطلاعات مورد بررسی

قد، وزن، سه نوبت اندازه‌گیری فشارخون و ضربان قلب؛ بررسی کامل بودن ثبت همه موارد الزامی است.

۲

منطقی بودن مقادیر

منطقی بودن مقادیر و شناسایی الگوهای غیرمعمول؛ هر سه نوبت فشار خون باید کنار هم بررسی شوند.

۳

نمونه‌های خطای تن سنجی

سه مقدار کاملاً یکسان، اختلاف بسیار زیاد یا ثبت ناقص یک نوبت نشانه‌های هشدارند.

۴

تمایز خطا از ثبت

تمایز خطای واقعی اندازه‌گیری از خطای ثبت؛ این موارد لزوماً خطا نیستند و نتیجه باید مستند شود.

ثبت کنترل کیفی اول شهرستان: فرم بررسی کیفیت

- شرط ثبت
- سؤال الف — کیفیت پرسشنامه
- سؤال ب — کیفیت تن‌سنجی

ثبت کنترل کیفی اول شهرستان: فرم بررسی کیفیت

پس از اتمام بررسی اولیه، زمانی که تمامی فرم‌ها به رنگ آبی و با عنوان مشاهده شد نمایش داده شد، مدیر شهرستان گزینه ثبت فرم بررسی کیفیت را انتخاب می‌کند.

کنترل کیفیت هر پرسشنامه بر اساس کیفیت دو گام زیر ثبت می‌شود:

الف) کیفیت پرسشنامه

ب) کیفیت اطلاعات تن‌سنجی

در صورت انتخاب گزینه خیر، مدیر شهرستان باید موارد مشکل‌دار یا نیازمند پیگیری را در قسمت توضیحات همراه **با جزئیات** ثبت نماید.

فرایند ویرایش و اصلاح خطاهای شناسایی‌شده

چرخه ویرایش و اصلاح خطا: از اعلام خطا تا کنترل کیفی نهایی

۱

۱. اعلام خطا

انتخاب فرم‌های نیازمند اصلاح در ثبت فرم کیفیت و ثبت توضیحات مشخص و قابل پیگیری؛ ثبت توضیحات الزامی است.

۲

۲. دسترسی ویرایش

دکمه «دسترسی ویرایش» فقط برای فرم‌های مشکل‌دار انتخاب‌شده باز می‌شود.

۳

۳. انتظار ویرایش

فرم تا اصلاح و بررسی مجدد در وضعیت «در انتظار ویرایش» می‌ماند.

۴

۴. کنترل کیفی نهایی

بررسی برطرف شدن مغایرت‌ها و ثبت نتیجه بر اساس وضعیت واقعی فرم.

باز کردن دسترسی ویرایش

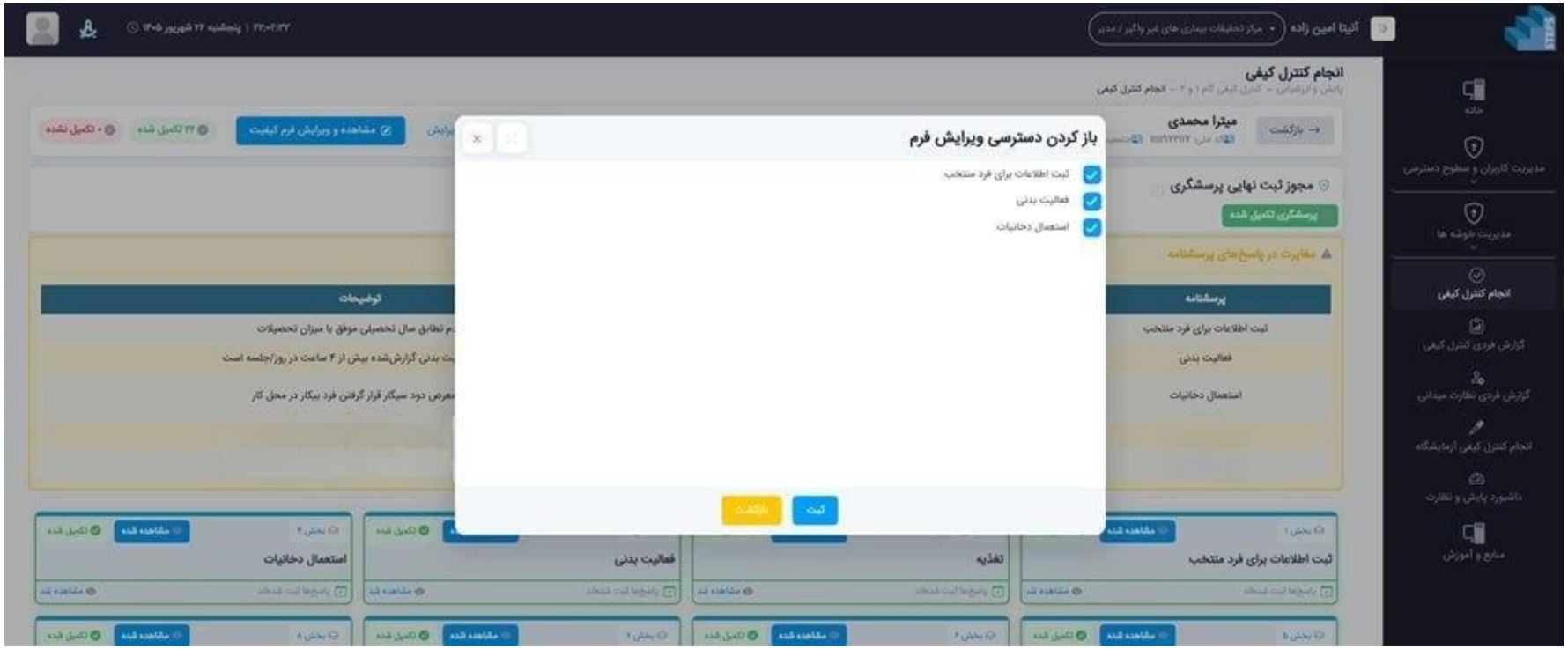

- باز کردن دسترسی ویرایش
- مشروط بر انتخاب در زمان ثبت فرم کیفیت

پس از ثبت مغایرت و انتخاب فرم‌های دارای مشکل، با فشردن دکمه دسترسی ویرایش، دسترسی فقط برای فرم‌هایی که دارای مشکل تشخیص داده شده‌اند و در زمان ثبت کنترل کیفیت توسط ناظر شهرستان انتخاب شده‌اند باز می‌شود.

باز کردن دسترسی ویرایش

این دسترسی باید به‌صورت هدفمند و متناسب با موارد شناسایی‌شده مورد استفاده قرار گیرد و برای فرم‌هایی که نیازی به اصلاح ندارند فعال نمی‌شود.

پس از باز شدن دسترسی، تیم پرسشگری بر اساس توضیحات و نتیجه پیگیری، می‌تواند مجدد به ویرایش فرم‌های پرسشگری دسترسی داشته و نسبت به اصلاح مورد اقدام می‌کند.

وضعیت در انتظار ویرایش

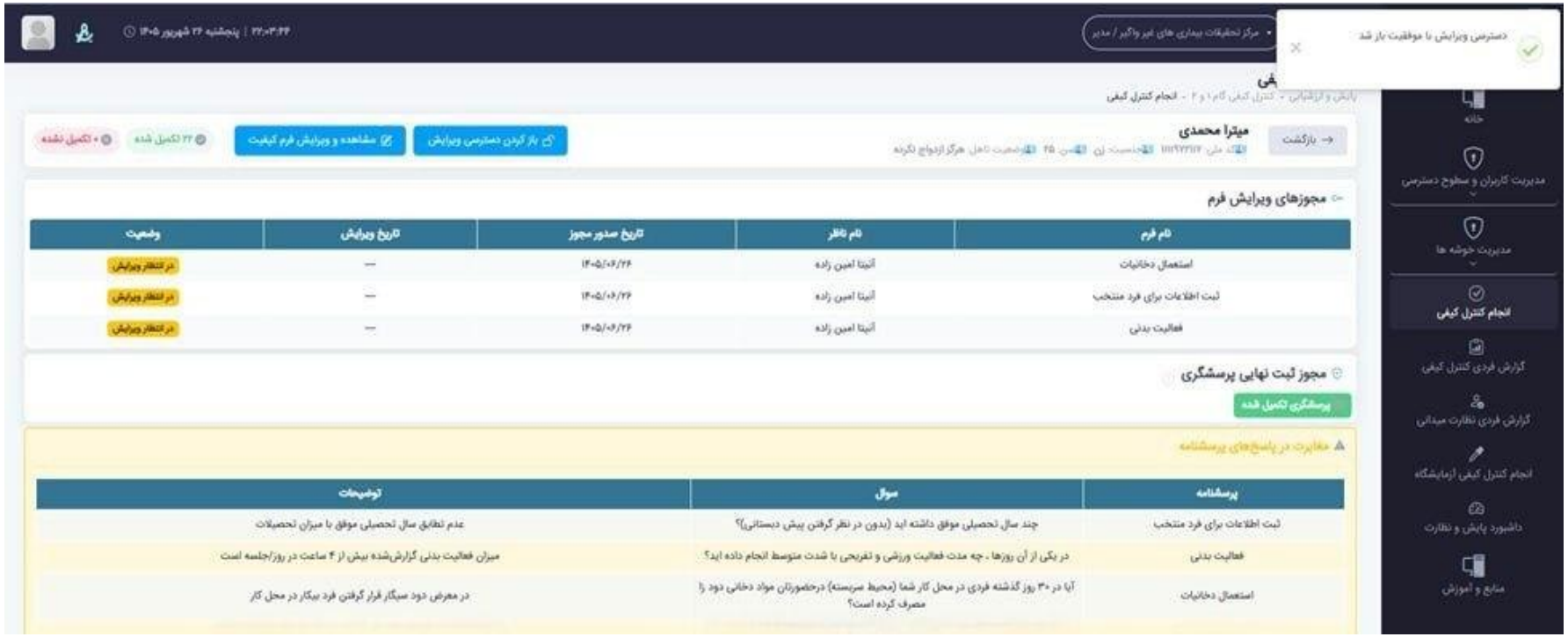

- باز کردن دسترسی ویرایش
- ماندن در وضعیت در انتظار ویرایش

پس از ثبت کنترل کیفی اول شهرستان و ارجاع فرم برای اصلاح، وضعیت آن فرم تا زمان انجام اصلاح و بررسی مجدد، در سامانه به‌صورت در انتظار ویرایش باقی می‌ماند.

در این مرحله، کنترل کیفی فرم هنوز خاتمه نیافته است؛ بلکه فرم در انتظار اقدام تیم پرسشگری و بررسی مجدد مدیر شهرستان قرار دارد.

کنترل کیفی نهایی: تأیید برطرف شدن مغایرت‌ها

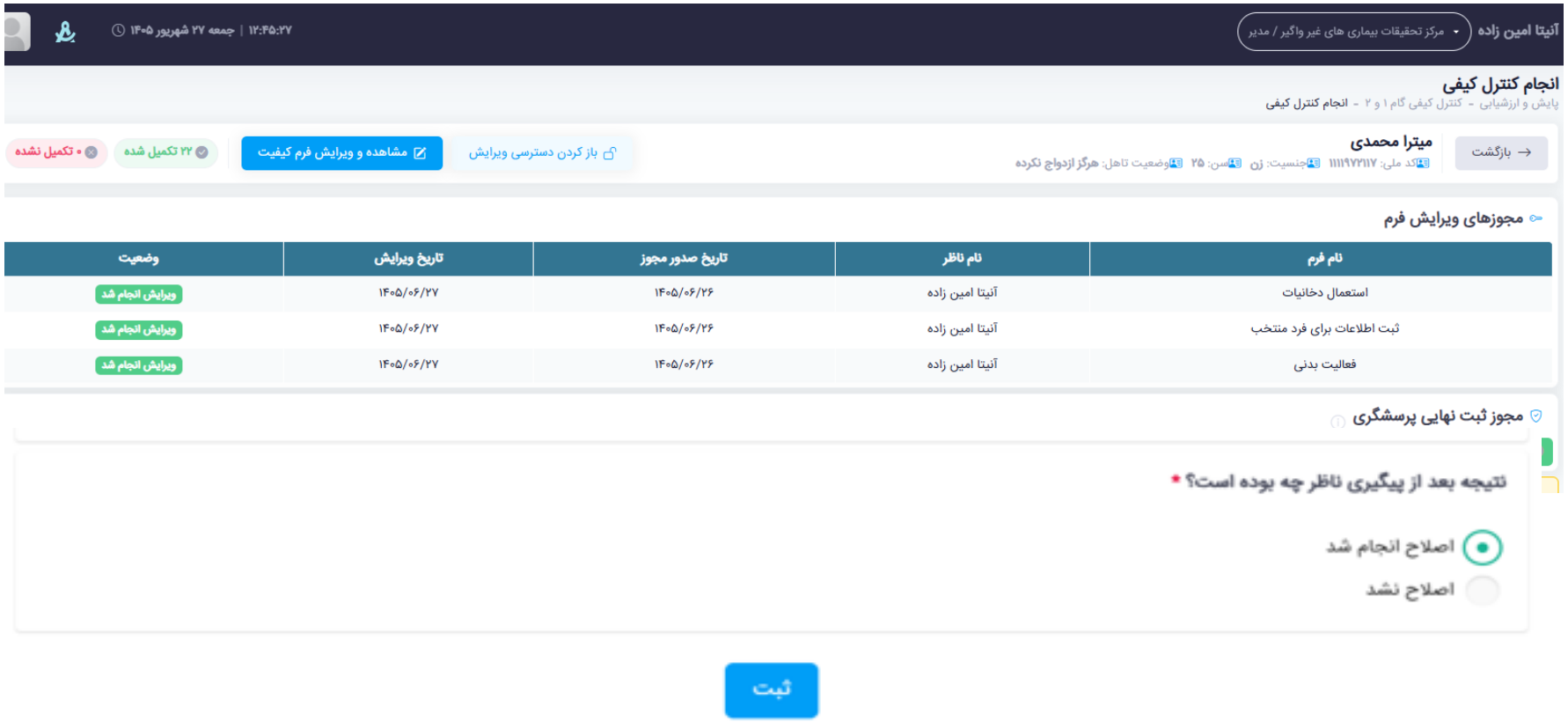

- بررسی برطرف شدن مغایرت
- قواعد کنترل کیفی دوم
- ثبت نهایی

کنترل کیفی نهایی: تأیید برطرف شدن مغایرت‌ها

پس از انجام اصلاح توسط تیم پرسشگری، فرم‌هایی که در مرحله قبل در وضعیت در انتظار ویرایش قرار گرفته بودند، اکنون به صورت ویرایش انجام شد تغییر وضعیت داده و مجدداً توسط مدیر شهرستان بررسی می‌شوند.

در کنترل کیفی دوم، مجدد ویرایش فرم کیفیت انجام می‌شود.سؤالات مربوط به تأیید اولیه کنترل کیفیت دیگر قابل ویرایش نیست و تمرکز بر نتیجه پیگیری و وضعیت اصلاح مغایرت است.

مدیر شهرستان باید نتیجه اصلاح را بر اساس وضعیت واقعی فرم ثبت نماید. با ثبت این نتیجه، وضعیت نهایی پیگیری مغایرت در سامانه مشخص می‌شود.

لغو دسترسی ویرایش

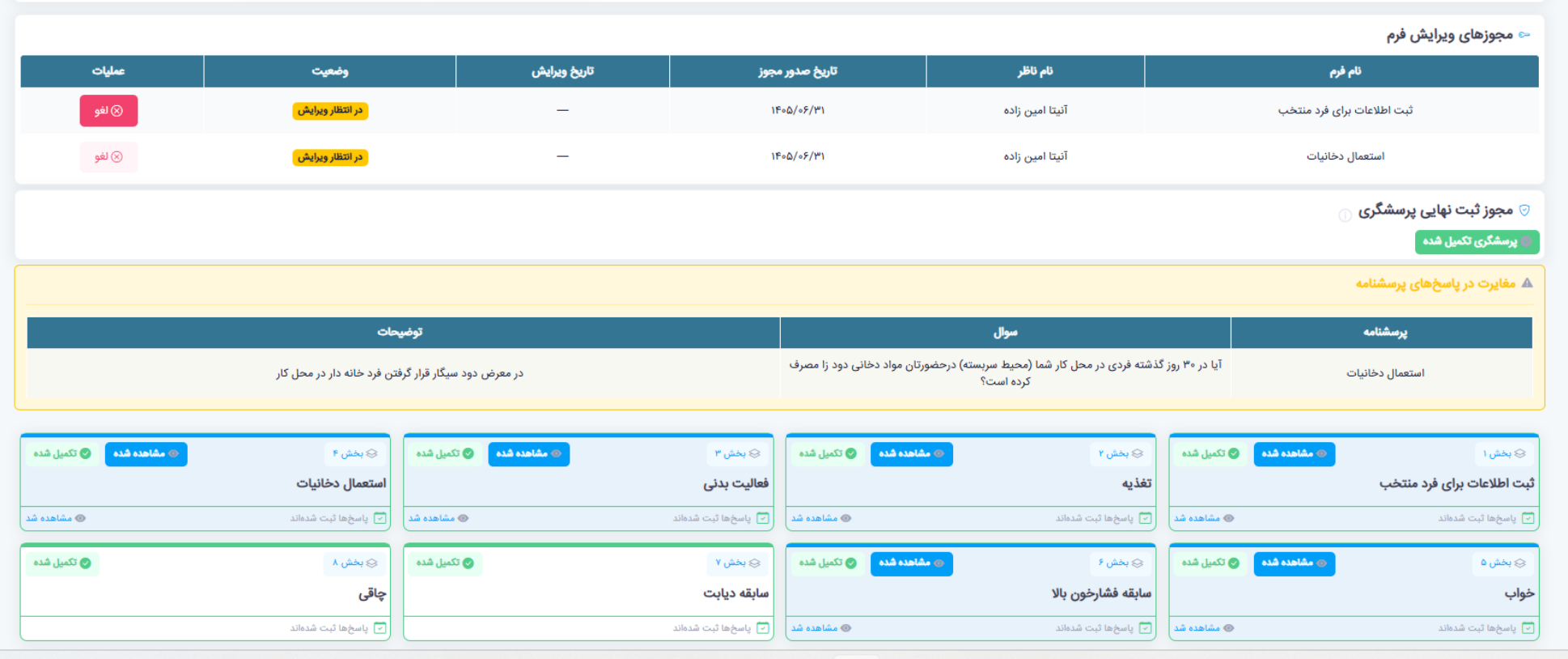

- عدم نیاز پرسشگر به ویرایش
- طولانی شدن مدت زمان انجام
- ثبت نهایی

لغو دسترسی ویرایش

در شرایطی که علارغم تاکید مدیر شهرستان بر ویرایش فرم‌های مورد نظر توسط پرسگر، این فرآیند طولانی شود یا طبق صحبت پرسشگر، به دلیل توضیحات منطقی پاسخ درست بوده‌است و نیازی به این ویرایش ندارد، در کنار وضعیت در انتظار ویرایش عملگر لغو وجود دارد و با کلیک بر آن و ارائه دلیل می‌توان مجوز ویرایش را لغو کرد.

حتما پس از این مرحله، مجدد نیاز به کلیک بر ویرایش فرم ثبت کیفیت جهت نهایی کردن کنترل کیفی آخر (مشابه حالات قبل) است و براساس شرایط، گزینه اصلاح انجام شد یا اصلاح انجام نشد انتخاب می‌گردد.

دو نکته مهم: دسترسی اضطراری و مجوز ثبت نهایی

دسترسی اضطراری به ویرایش

در صورتی که مدیر شهرستان در زمان انجام کنترل کیفی، برای یک فرم دارای مغایرت دسترسی ویرایش را فعال نکرده باشد، امکان باز کردن دسترسی توسط مدیر شهرستان در ادامه فرایند وجود نخواهد داشت.

- در این شرایط، مدیر شهرستان باید موضوع را با ستاد پیگیری نماید و تنها ناظر کشوری می‌تواند برای فرم موردنظر دسترسی ویرایش را باز کند.

بنابراین، مدیر شهرستان باید هنگام انجام کنترل کیفی اول شهرستان دقت کافی داشته باشد تا تمامی فرم‌های نیازمند اصلاح را به‌درستی شناسایی و دسترسی ویرایش آنها را در همان مرحله فعال نماید.

مجوز ثبت نهایی پرسشگری

در بخش انجام کنترل کیفی، گزینه دیگری با عنوان مجوز ثبت نهایی پرسشگری وجود دارد.

این قابلیت برای شرایطی در نظر گرفته شده است که پرسشگر در جریان انجام پرسشگری، به دلیل شرایطی که ادامه فرایند تکمیل پرسشنامه را برای فرد امکان‌پذیر نمی‌کند، نتواند سایر بخش‌های

- مورد انتظار را تکمیل کند و نیاز باشد اطلاعات جمع‌آوری‌شده تا آن مرحله ثبت و فرایند پرسشگری برای آن فرد نهایی شود.

در چنین شرایطی، پرسشگر نمی‌تواند بدون هماهنگی اقدام به نهایی‌کردن فرم کند. ابتدا باید موضوع را با مدیر شهرستان مطرح کرده و علت عدم امکان ادامه پرسشگری را توضیح دهد.

مدیر شهرستان پس از بررسی شرایط و احراز منطقی و قابل قبول بودن علت، می‌تواند از طریق بخش انجام کنترل کیفی برای فرد موردنظر مجوز لازم را ثبت کند.

پایش گزارش نتایج کنترل کیفی

گزارش فردی کنترل کیفی: نمای کلی وضعیت افراد

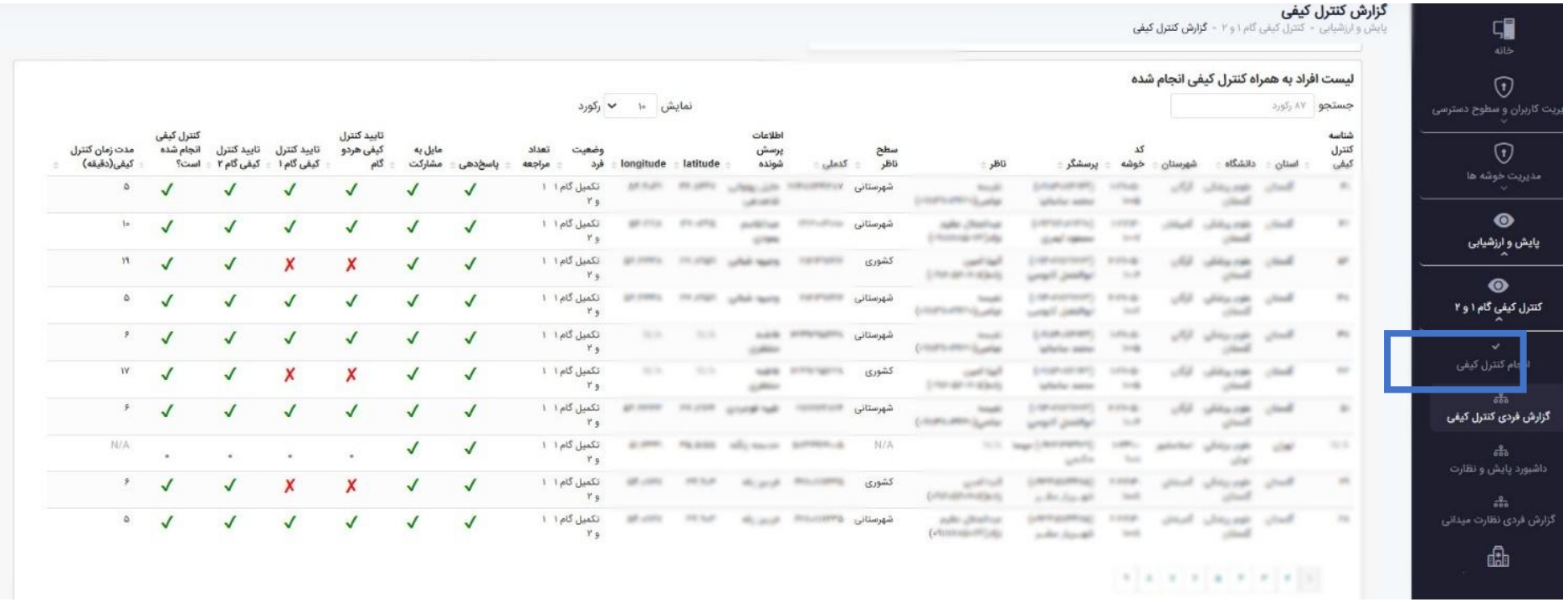

- کاربرد گزارش فردی
- چه کسانی پایش می‌کنند؟

گزارش فردی کنترل کیفی: نمای کلی وضعیت افراد

برای مشاهده نتایج کنترل کیفی، مدیران و ناظران مربوطه می‌توانند از منوی سامانه وارد بخش گزارش فردی کنترل کیفی شوند. در این بخش، اطلاعات مربوط به پرسشنامه‌های بررسی‌شده در قالب یک جدول نمایش داده می‌شود و وضعیت کنترل کیفی هر مورد قابل مشاهده و پیگیری است.

در جدول لیست افراد به همراه کنترل کیفی انجام شده، اطلاعات مربوط به افراد و پرسشنامه‌های تحت کنترل کیفی به همراه وضعیت نتایج ثبت‌شده نمایش داده می‌شود. این جدول امکان بررسی وضعیت کنترل کیفی هر پرسشنامه را در مراحل مختلف فرایند فراهم می‌کند.

در این جدول، نتایج کنترل کیفی با استفاده از علائم مشخص سامانه نمایش داده می‌شوند و از طریق آن می‌توان وضعیت تأیید یا عدم تأیید موارد بررسی‌شده را برای هر پرسشنامه مشاهده کرد. علاوه‌بر مدیر شهرستان، ناظر سطوح بالاتر شامل دانشگاهی و کشوری نیز می‌توانند وضعیت عملکرد تیم‌های پرسشگری و همچنین کیفیت کنترل کیفی‌های انجام شده توسط مدیر شهرستان را پایش کنند.

جدول دلایل رد کنترل کیفی

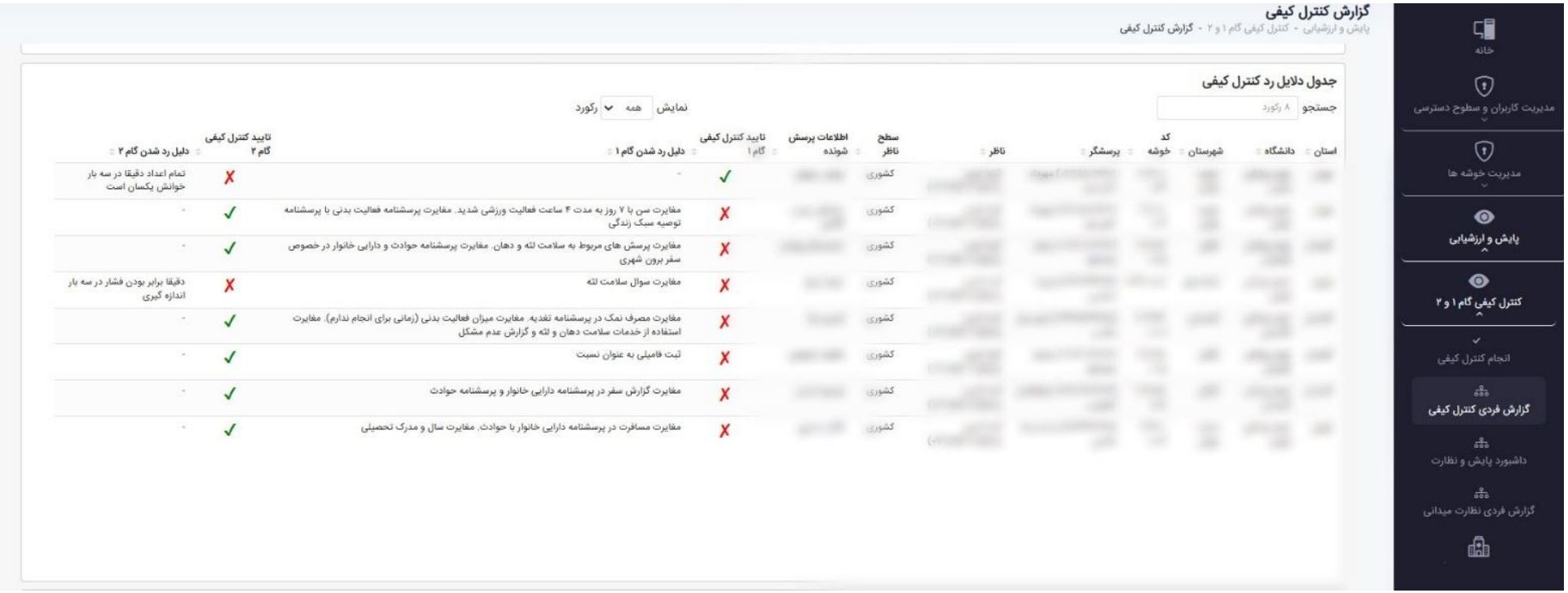

- محتوای جدول دلایل رد
- اهمیت مستندسازی

جدول دلایل رد کنترل کیفی

در جدول دلایل رد کنترل کیفی، جزئیات مواردی که در فرایند کنترل کیفی دارای مغایرت تشخیص داده شده‌اند، نمایش داده می‌شود. این بخش به‌صورت جدول مجزا ارائه شده و علاوه بر مشخصات مورد مربوطه، توضیحات ثبت‌شده درباره مغایرت را نیز دربر می‌گیرد.

ثبت توضیح برای موارد دارای مغایرت، بخش مهمی از مستندسازی کنترل کیفی است؛ زیرا مشخص می‌کند عدم تأیید یک مورد بر اساس چه مغایرت یا مشکلی ثبت شده و چه موضوعی نیازمند بررسی یا اصلاح بوده است. بنابراین، این جدول امکان بررسی محتوایی نتایج کنترل کیفی را در کنار وضعیت کلی ثبت‌شده در جدول اصلی فراهم می‌کند.

با سپاس از توجه شما